

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)

Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

Nr. 4198/16.07.2025

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru abrogarea art.483 alin.(2) din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată (b278/25.06.2025)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru abrogarea art.483 alin.(2) din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată (b278/25.06.2025)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 16.07.2025, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- propunerea legislativă vizează eliminarea limitărilor existente privind exercitarea recursului, prin abrogarea alin. (2) al art. 483 din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările și completările ulterioare, care prevede expres o serie de cauze nesusceptibile de recurs. Considerăm că măsura ar putea genera efecte distructive asupra sistemului de justiție, contrare principiilor de economie procesuală, securitate juridică și ierarhie rațională a căilor de atac;

- reglementarea actuală consacră o politică legislativă de limitare a recursului în cauze cu valoare redusă sau cu specific tehnic (ex.: protecția consumatorilor, exproprieri, navigație civilă), tocmai pentru a reduce încărcătura instanței de recurs, a evita tergiversarea proceselor și a proteja celeritatea în domenii cu implicații sociale semnificative. Acest principiu este reflectat și în legislația altor state membre UE, unde căile de atac sunt limitate în funcție de:
 - natura cauzei (ex.: protecție socială);
 - valoarea obiectului litigiului;
 - importanța chestiunii de drept deduse judecării;
- în prezent, cauzele excluse de la formularea cererii de recurs sunt, în general, acelea care implică necesitatea administrării unor probe suplimentare – precum audierea de martori, efectuarea de expertize ori luarea interogatoriului părților. Prin contrast, categoriile de cauze care pot face obiectul cererii de recurs presupun, în mod obișnuit, administrarea exclusivă a probei cu înscrisuri, ceea ce justifică un regim procedural diferit, mai simplificat;
- prin măsura propusă, toate cauzele menționate în articolul supus modificării (conflicte de muncă, asigurări sociale, darea în plată etc.) devin recursibile automat, fapt ce generează:
 - încărcarea nejustificată a instanțelor de judecată (în special Înalta Curte de Casație și Justiție și curțile de apel) prin sesizarea acestora cu cauze care, prin natura lor, nu impun o analiză complexă sau o interpretare detaliată a normelor legale incidente;
 - afecteze termenelor de soluționare a dosarelor, încetinirea pronunțării hotărârilor definitive;
 - afectarea predictibilității procedurilor în materii unde se cere stabilitate rapidă (asigurări sociale, muncă);
 - creșterea artificială a duratei proceselor civile în detrimentul justițiabilului vulnerabil;
- contradicția cu principiile constituționale și jurisprudența Curții Constituționale a României:
 - în Decizia nr. 45/2018, CCR a subliniat că: „*Recursul nu este o componentă obligatorie a dreptului la un proces echitabil, ci o cale de atac reglementabilă în mod variabil, conform politicii legislative.*”;
 - mai mult, Decizia nr. 839/2015 confirmă că legiuitorul poate modula exercitarea recursului, permițând excluderi rezonabile din dreptul de atac. CCR a considerat că absența recursului într-o cauză poate fi justificată pentru a respecta economia

- procesuală și eficiența justiției. Nu există încălcări ale Constituției doar pentru că recursul nu este disponibil în toate cazurile;
- prin urmare, abrogarea totală a alin. (2) al art. 483 este nejustificată constituțional, afectând tocmai proporționalitatea și eficiența sistemului judiciar;
 - doctrina consacrată apreciază în unanimitate rațiunile pentru care legiuitorul a limitat recursul în anumite materii:
 - Ioan Leș (Tratat, ed. 2021): „*Recursul nu poate deveni o cale universală, ci trebuie să rămână un instrument de unificare a jurisprudenței și de control asupra aplicării legii, nu asupra fondului cauzei.*”;
 - Tăbârcă Mihail (Tratat, Ed. Universul Juridic): „*Excluderea recursului în cauze repetitive sau cu miză redusă este o opțiune de politică judiciară legitimă și chiar necesară.*”;
 - Gabriel Boroș, Drept procesual civil: „*Scopul recursului este garantarea legalității, nu rejudecarea completă a fondului. A-l extinde nelimitat afectează chiar eficiența acestei căi.*”;
 - propunerea legislativă încalcă principiile fundamentale ale eficienței și proporționalității în procesul civil, contrazice jurisprudența Curții Constituționale și riscă să destabilizeze sistemul judiciar prin suprasolicitarea nejustificată a instanțelor.

Președinte,
Sterică FUDULEA